

Att söka tillstånd *enligt 9 kapitlet miljöbalken*

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Omslagsfoto: Martin Gometz

Länsstyrelsen i Hallands län
Meddelande 2015:06, reviderad 2016-04-11
ISSN: 1101-1084
ISRN: LSTY-N-M--2015/06--SE

Förord

Länsstyrelsen i Hallands län har omarbetat och uppdaterat informationskriften *Att söka tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken*. Skriften är framtagen för att ge en sammanfattning och överblick över den prövningsprocess som krävs på vägen mot ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. För fullständig information hänvisas till aktuell lagstiftning.

Informationen riktar sig till verksamhetsutövare och andra berörda, som ett hjälpmedel och för att lyfta fram de krav som ställs i ett prövningsförfarande. I skriften beskrivs tre steg som tillsammans utgör prövningsprocessen; samråd, ansökan och miljökonsekvensbeskrivning samt prövning av ärendet hos länsstyrelsens miljöprövningsdelegation.

Henrik Frindberg
Miljövårdsdirektör

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
1. ATT SÖKA TILLSTÅND ENLIGT 9 KAPITLET MILJÖBALKEN	5
FÖRKORTNINGAR SOM ANVÄNDS I TEXTEN	5
1.1 När krävs det ett tillstånd?	5
1.2 Prövningsprocessens tre steg	5
1.3 Ändringstillstånd och omprövning av villkor	6
1.4 Prövningsorganisation	6
1.5 Hur lång tid tar det att få ett tillstånd?	6
2. SAMRÅD	7
2.1 Samrådets syfte	7
2.2 Uppgiftslämnande före samrådet	8
2.3 Samrådsmöte med myndigheter	8
2.4 Samråd med särskilt berörda	9
2.5 Samråd med utökad krets	9
2.6 Samråd med utökad krets efter beslut av Länsstyrelsen	9
2.7 Samrådsredogörelsens innehåll	10
3. ANSÖKAN INKLUSIVE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	11
3.1 Ansökans innehåll	11
3.2 Upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen	14
3.3 Bilagor som bör medfölja ansökan och MKB:n	16
4. MILJÖPRÖVNINGSDLEGATIONENS HANDLÄGGNING AV TILLSTÅNDSÄRENDEN	17
4.1 Komplettering av ansökan	17
4.2 Remiss och kungörelse	17
4.3 Yttranden inkommer och bemöts	17
4.4 Offentligt sammanträde, besiktning och undersökning	19
4.5 Beslut	19
4.6 Överklagande	19
5. MER INFORMATION	20
FÖRSLAG TILL INFORMATIONSBLAD TILL BERÖRDA UNDER SAMRÅDSSKEDET	22

1. Att söka tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken

Förkortningar som används i texten

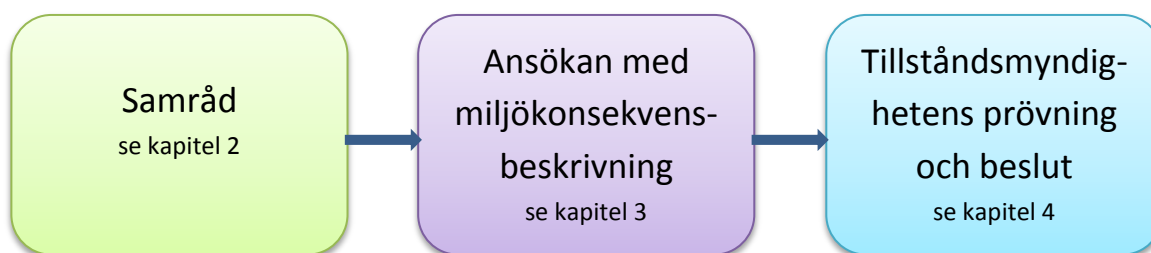
AFS	Arbetsmiljöverkets författningssamling	MIFO	Metod för inventering av förorenade områden
BAT	Bästa tillgängliga teknik (ur miljösynpunkt)	MKB	Miljökonsekvensbeskrivning
BMP	Betydande miljöpåverkan	MMD	Mark- och miljödomstolen
BREF	Referensdokument för bästa tillgängliga teknik	MPD	Miljöprövningsdelegationen
EBH	Efterbehandling (av förorenade områden)	REACH	EU-förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier
IED	Industriutsläppsdirektivet	TOFR	Tillsyns- och föreskriftsrådet

1.1 När krävs det ett tillstånd?

Många verksamheter kräver tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken för att få startas och drivas. I miljöprövningsförordningen (2013:251) finns det angivet vilka verksamheter som är tillståndspliktiga och därför kräver en ansökan. Där finns också uppgifter om vilken myndighet som tillståndsprövar ansökningar - Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen, ärenden rörande så kallade B-verksamheter, och Mark- och miljödomstolen, ärenden rörande så kallade A-verksamheter.

I miljöprövningsförordningen finns även uppgift om vilka verksamheter som ska anmälas till tillsynsmyndigheten, oftast miljönämnden eller motsvarande i kommunen, ärenden rörande så kallade C-verksamheter. I fortsättningen av denna skrift behandlas enbart tillståndsärenden.

1.2 Prövningsprocessens tre steg

Figur 1 Schematisk skiss över prövningsprocessens tre steg

Tillståndsprövningen består av tre steg och inleds med en så kallad samrådsprocess enligt 6 kapitlet 4 § miljöbalken. Samråden syftar till att verksamhetsutövaren ska samla in synpunkter från berörda sakägare, myndigheter, organisationer, allmänheten med flera. Det som framkommer under samråden ska tas till vara genom att den sökande beaktar detta när det till exempel gäller alternativa lokaliseringar och vid skadeförebyggande åtgärder.

Nästa steg är att verksamhetsutövaren gör en ansökan med en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Syftet med MKB:n är att identifiera och beskriva de direkta effekter som planerad verksamhet konkret kan få på till exempel människor, djur och natur samt även indirekt på hushållning med material, råvaror och energi. MKB:n lämnas sedan in tillsammans med ansökan. Beroende på om det rör sig om en A-verksamhet eller en B-verksamhet lämnas ansökan och MKB in till Mark- och miljödomstolen (MMD) eller till Miljöprövningsdelegationen (MPD). En ansökan rörande verksamheter som förutom miljöfarlig verksamhet även är tillståndspliktig vattenverksamhet ska alltid lämnas in till MMD.

Fram till inlämnandet av ansökan och MKB:n är det Länsstyrelsen som hanterar ärendet, oavsett om det är ärende avseende en A-verksamhet eller en B-verksamhet.

När ansökan och MKB:n kommit in startar steg 3 som omfattar behandlingen av själva ansökan med tillhörande handlingar. Steg 3 i denna skrift beskriver endast prövningen vid MPD.

Ansökan med tillhörande MKB ska ge ett så bra beslutsunderlag som möjligt. Tillståndsmyndigheten ska vid prövningen alltid bedöma vilka krav på försiktighetsmått som gäller enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Det är därför viktigt att ansökan utformas så grundligt som möjligt. Om underlaget är bristfälligt begärs kompletteringar av ansökan, vilket förlänger handläggningstiden.

1.3 Ändringstillstånd och omprövning av villkor

Har verksamhetsutövaren ett tillstånd enligt miljöbalken och vill ändra en avgränsad del av verksamheten finns det möjlighet att ansöka om ändringstillstånd enligt 16 kapitlet 2 § miljöbalken. Tillståndsprocessen blir i stort sett likadan som vid en fullständig tillståndsansökan, men tillståndsansökan och prövningen begränsas till att endast avse den sökta ändringen. Ändringen av verksamheten kan även göra det nödvändigt att ändra villkor i grundtillståndet för de delar av verksamheten som inte omfattas av ändringen, men som har samband med ändringen.

Om verksamheten till följd av ändringen kommer att ändras på ett betydande sätt eller om verksamhetsutövaren har tillstånd enligt äldre lagstiftning är det inte möjligt eller lämpligt att enbart pröva ändringen utan då ska hela verksamheten prövas.

Om verksamhetsutövaren vill ändra ett villkor i ett befintligt tillstånd enligt miljöbalken finns det en möjlighet att söka ändring av villkor enligt 24 kapitlet 8 § 2 punkten miljöbalken. Villkoret får endast upphävas eller ändras om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet meddelades. En villkorsändring kräver inte något samrådsförfarande utan ansökan kan lämnas direkt till tillståndsmyndigheten, det vill säga miljöprövningsdelegationen eller Mark- och miljödomstolen.

1.4 Prövningsorganisation

Prövningen enligt 9 kapitlet miljöbalken av A-verksamheter sker i en av fem Mark- och miljödomstolar. Hallands län tillhör Mark- och miljödomstolens i Vänersborg domkrets.

Prövningen enligt 9 kapitlet miljöbalken av B-verksamheter sker i en miljöprövningsdelegation, som finns vid 12 länsstyrelser i landet varav en i Hallands län.

MPD i Hallands län handlägger enbart ärenden från det egna länet. Ärendena bereds av handläggare på länsstyrelsens miljövårdsenhet i samråd med MPD. Beslut i ärendena fattas av miljöprövningsdelegationen, självständigt från länsstyrelsen i övrigt, eftersom miljöprövningsdelegationen är en fristående prövningsinstans.

1.5 Hur lång tid tar det att få ett tillstånd?

Prövningsprocessen kan ta olika lång tid beroende på verksamhetens omfattning, miljöpåverkan samt motstående intressen. Man bör räkna med att prövning av en B-verksamhet tar cirka ett halvt år från det att ansökan är komplett tills dess att beslut fattas. Bristfälligt underlag medför krav på kompletteringar vilket tar tid. Tiden kan kortas om beslutsunderlaget, det vill säga ansökan med tillhörande MKB, är så fullständigt som möjligt.

Via länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland → Övriga tjänster → Diarium, kan man följa vad som händer i ärendet.

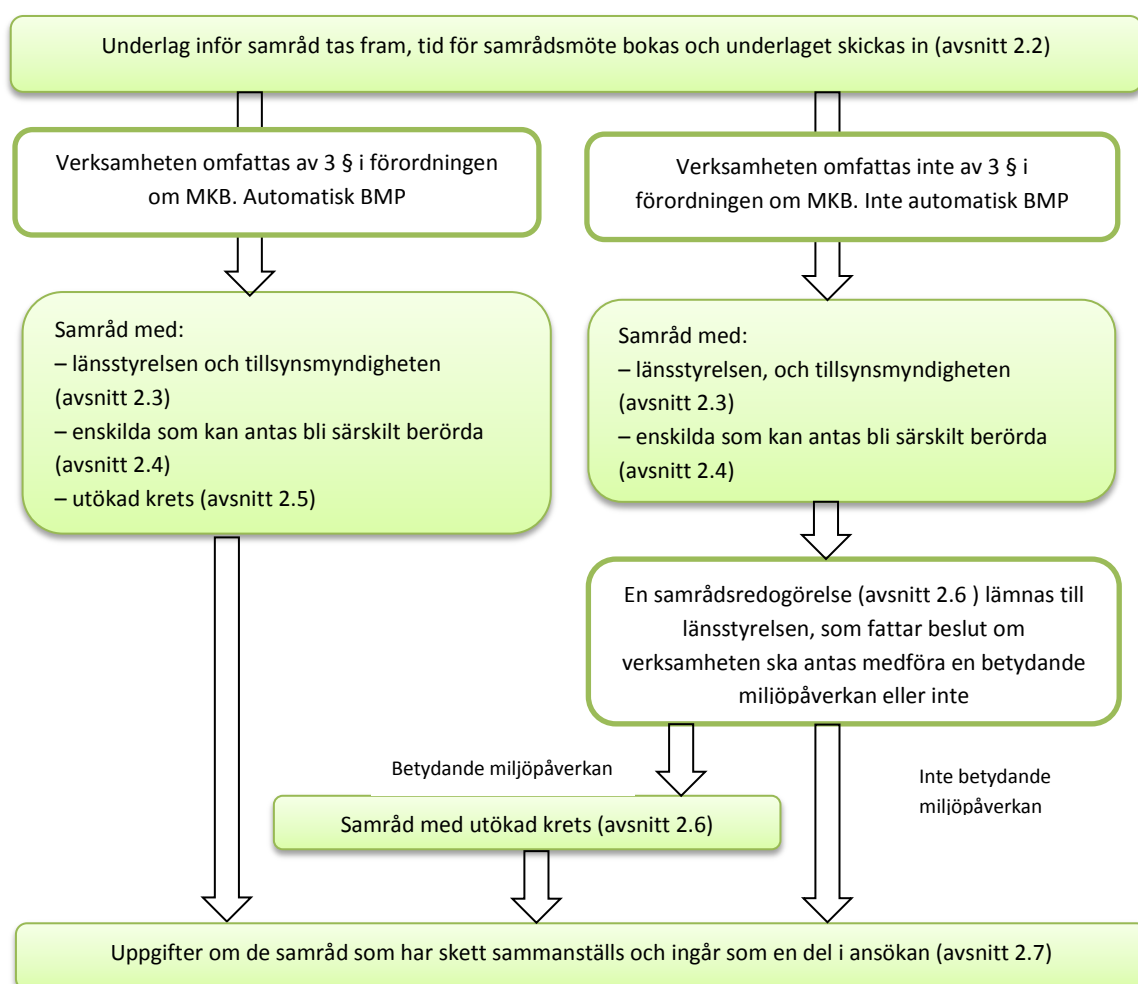
2. Samråd

2.1 Samrådets syfte

Syftet med samrådsprocessen är dels att ge verksamhetsutövaren tidig kunskap om kända eller befarade omständigheter som kan utgöra hinder för tillstånd, klargöra problemställningar i projektet, klargöra om alternativa lösningar eller lokaliseringar behöver utredas och redovisas dels att ge berörda privatpersoner, myndigheter med flera information och möjligheter att påverka i ett tidigt skede samt att möjliggöra en relevant avgränsning av sakfrågor som behöver belysas i ansökan och MKB:n.

Det är verksamhetens bedömda miljöpåverkan som styr vilken omfattning samrådet ska ha. Det finns två nivåer och vilken nivå som ska tillämpas avgörs av om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. För vissa typer av verksamheter är det fastställt genom 3 § i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar att de alltid ska anses medföra betydande miljöpåverkan vid nyetablering. I övriga fall beslutar länsstyrelsen om vad som ska gälla.

Det är verksamhetsutövaren som har ansvaret för att genomföra samrådet och att det sker på ett sätt som uppfyller lagens krav. Vidare är det verksamhetsutövaren som skriver protokoll från de möten som ingår i samrådsprocessen. Brister i samrådsförfarandet kan leda till att ansökan avvisas.

Figur 1 En översiktlig beskrivning av samrådsprocessen

2.2 Uppgiftslämnande före samrådet

Verksamhetsutövaren kallar till ett möte med länsstyrelsens miljöårdsenhet och kommunens miljöförvaltning. I vissa fall kan det även vara aktuellt att kommunens tekniska förvaltning, räddningstjänst och/eller byggnadsförvaltning deltar. Om verksamheten är lokaliserad nära en kommungräns bör även närliggande kommuner och, om det är aktuellt, länsstyrelser kallas.

Verksamhetsutövaren ska i god tid, minst tre veckor, innan ett första inledande möte skicka in uppgifter om den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan till länsstyrelsens miljöårdsenhet och kommunens miljöförvaltning. Underlaget skickas digitalt till länsstyrelsen, till halland@lansstyrelsen.se.

Länsstyrelsens miljöårdsenhet sköter samordning och handläggning av ärendet inom länsstyrelsen och hör med de olika enheterna/sakområdena beträffande natur, vatten, kultur, säkerhetsfrågor med mera.

Följande uppgifter behöver vara med i det skriftliga underlaget:

- **Administrativa uppgifter.** Sökandens namn, adress, telefon, organisationsnummer, fastighetsbeteckning och fastighetsägare, kontaktperson eller miljöansvarig.
- **Verksamhetskod/-er i miljöprövningsförordningen (2013:251).** Om anläggningen berörs av Sevesolagstiftningen, är en så kallad IED-anläggning enligt industriutsläppsförordningen (2013:250) eller om den berörs av annan speciallagstiftning ska även det anges.
- **Lokalisering.** Beskrivning av alternativa lägen för lokalisering, skalenlig karta.
- **Planförhållanden.** Situationsplan (karta), avstånd till närboende och liknande. Planförhållanden (detaljplan, områdesplan, översiktsplan m.m.) Skyddsvärda områden i närheten; till exempel Natura 2000, naturreservat, kulturresevat, vattentäkter, andra riksintressen med mera
- **Verksamhetens omfattning och utformning.** Råvaror, produkter, processer, producerade mängder, drifttider med mera
- **Förutsedd miljöpåverkan.** En kortfattad beskrivning av till exempel utsläpp till luft och vatten, kemikalieanvändning, avfall (mängd, hantering), transporter, energi (bränsleslag, energiförbrukning), buller, lukt, miljö kvalitetsnormer.
- **Miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) innehåll** - diskussionsunderlag för utformning och inriktning av MKB:n.

Kommer inte underlaget in i god tid, vanligtvis tre veckor om man inte kommit överens om annat med handläggaren, kan länsstyrelsen komma att avboka mötet.

2.3 Samrådsmöte med myndigheter

Länsstyrelsen och kommunens miljönämnd tillhör alltid samrådsretsen. För verksamheter som omfattas av Sevesolagen, även på den lägre kravnivån, bör alltid räddningstjänsten i kommunen ingå i samrådsretsen. I de fall utsläpp planeras ske till kommunalt avlopp eller till vattenskyddsområde för dricksvattenförsörjning ska även huvudmännen för avloppsanläggningen respektive vattenverket ingå.

På samrådsmötet diskuteras det inskickade underlagsmaterialet samt på vilket sätt samrådsprocessen ska fortsätta och vilka övriga som bör ingå i samrådsretsen. Verksamhetsutövaren ska under samrådsprocessen inhämta tillsynsmyndighetens ställningstagande i fråga om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte, vilket kan utgöras av en notering i protokollet.

Länsstyrelsen ska under samrådet verka för att MKB:n får den inriktning och omfattning som behövs. Detta kan ske muntligt eller skriftligt under samrådsprocessen.

2.4 Samråd med särskilt berörda

Verksamhetsutövaren ska samråda med den samrådsrets som bedöms vara aktuell.

Grannar (närboende, eventuellt närbelägna industrier, affärer, skolor, daghem, sjukvårdsinrättningar) bör alltid räknas till enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Beroende på verksamhetens omfattning kan även allmänhet från ett större geografiskt område antas bli särskilt berörd.

Länsstyrelsen rekommenderar att de enskilda som kan antas bli särskilt berörda informeras via brev, meddelande i brevlåda eller på något liknande sätt. Detta kan kompletteras med ett möte.

De brev som delas ut, och/eller de annonser som sätts in, kan innehålla en kortfattad sammanfattning av underlaget till samrådet samt en hänvisning till var man kan få det fullständiga materialet. Det är viktigt att det anges när och till vem eventuella synpunkter kan lämnas. Det är också bra om man har möjlighet att lägga ut information på verksamhetsutövarens hemsida och informera om detta i annonser och informationsbrev. Glöm inte att ange sista svarsdatum. Ett förslag till utformning av informationsblad finns i bilaga 1.

2.5 Samråd med utökad krets

För nyetablering av verksamheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är en större samrådsrets obligatorisk, vilket innebär att samråd även ska ske med andra statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan bli berörda. I de fall en bredare allmänhet ska informeras sker detta lämpligen genom en annons i ortspressen. Även i detta fall kan ett möte genomföras. Verksamheter som ingår i 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar antas per automatik medföra betydande miljöpåverkan.

Vid samråd med andra statliga myndigheter, till exempel Naturvårdsverket, Trafikverket eller Skogsstyrelsen sker detta förslagsvis genom att telefonkontakt tas med myndigheten och att man skickar in underlagsmaterialet till denna. På samma sätt kan samråden med andra kommuner och med organisationer till exempel Naturskyddsföreningen ske. Naturligtvis kan även möten ordnas med dessa. För verksamheter på den högre kravnivån enligt Sevesolagen bör samråd ske även med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

När det gäller Sevesoverksamheter bör information lämnas under samrådet om Arbetsmiljöverkets bestämmelser i AFS 2005:19 om information och redovisning vid ändring eller nyetablering av verksamheter som omfattas av Sevesolagen. Bland annat ska säkerhetsrapport lämnas till Arbetsmiljöverket senast 6 månader innan en verksamhet påbörjas. Det är sökandens ansvar att informera sig om vad som gäller i det aktuella fallet.

2.6 Samråd med utökad krets efter beslut av Länsstyrelsen

För verksamheter, som inte ingår i 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, samt vid ändring av sådana som ingår, ska länsstyrelsen besluta om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan med stöd av kriterierna i bilaga 2 i förordningen. En samrådsredogörelse ska därför skickas in separat till länsstyrelsen efter det att samrådsmöten med myndigheter (avsnitt 2.3) och särskilt berörda (avsnitt 2.4) har hållits. Vad en samrådsredogörelse bör innehålla framgår av avsnitt 2.7.

Om det beslutas att verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan är det obligatoriskt att samråda med en utökad krets, se avsnitt 2.5. Beslutet kan inte överklagas.

2.7 Samrådsredogörelsens innehåll

Samrådsredogörelsen bör innehålla följande:

- en kortfattad sammanställning över hur och vilka som informerats, synpunkter som framkommit och eventuella justeringar av de ursprungliga planerna,
- anteckningar från möten, informationsblad, kopior på tidningsannonser med mera bifogas,
- redogörelsen ska också innehålla den kommunala miljönämndens, om de är tillsynsmyndighet, ställningstagande i fråga om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte.

3. Ansökan inklusive miljökonsekvensbeskrivning

Verksamhetsutövaren upprättar en ansökan inklusive en MKB. I ansökan beskriver verksamhetsutövaren bland annat sin planerade verksamhet, vilka råvaror som behövs, vilka utsläpp det blir. Verksamhetsutövaren ska även yrka på en tillåten produktionsvolym eller motsvarande, föreslå vilka villkor som ska gälla för verksamheten samt göra åtaganden om skyddsåtgärder.

I MKB:n, som är en bilaga till ansökan, ges en mer grundlig beskrivning av miljöförhållandena, olika lokaliseringalternativ, påverkan på miljön etcetera.

MKB:n ska kunna läsas fristående från ansökan. Det innebär att ansökan och MKB:n kommer att överlappa varandra i vissa delar, men det är viktigt att skilja på vilka uppgifter som redovisas var.

Omfattningen av såväl ansökan som MKB:n beror helt och hållet på den planerade verksamhetens art och storlek.

Länsstyrelsen använder digital ärendehantering och därför skickas ansökan inklusive MKB in digitalt till MPD vid länsstyrelsen, för anläggningar betecknade B i miljöprövningsförordningen. Utöver det lämnas fem utskrivna exemplar av ansökningshandlingarna till länsstyrelsen, samtliga exemplar hanteras som arbetsmaterial. Undertecknad originalhandling är inte längre nödvändigt, men underskriften ska framgå i den digitala versionen. Ansökan inklusive MKB skickas till halland@lansstyrelsen.se eller via vanlig post i digitalt läsbart format, till exempel USB-minne eller CD.

För anläggningar betecknade A ges ansökan in till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg. För antal exemplar med mera kontakta MMD.

3.1 Ansökans innehåll

Vad som ska ingå i en ansökan finns reglerat i 22 kapitlet 1 § miljöbalken. Branschspecifika regler kan finnas i andra författningar.

Se listan som en checklista. Ansökans omfattning ska anpassas till verksamhetens art och omfattning. Punkter kan både behöva läggas till och dras ifrån.

Administrativa uppgifter

- verksamhetsutövarens namn, adress, fastighetsbeteckning, kommun, organisationsnummer, telefon, e-post, kontaktperson, juridiskt ansvarig samt miljöansvarig,
- om sökanden företräds av ett ombud ska ombudets namn, adress och telefon anges. Fullmakt ska bifogas,
- faktureringsadress.

Yrkanden och åtaganden

- ange vad som yrkas; nyetablering, utökad produktion, ändring av viss del av verksamheten,
- sökt omfattning av produktionen,
- föreslagna villkor för verksamheten, t.ex. utsläpp till luft och vatten, buller, kemikaliehantering, avfall,
- förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,
- åtaganden, det vill säga åtgärder som sökanden är beredd att vidta på eget initiativ.

Ansökan kan även innehålla yrkanden om:

Verkställighetsförordnande – Ett verkställighetsförordnande innebär att beslutet ska gälla omedelbart och kan utnyttjas även om beslutet överklagas.

Delbeslut om så kallat igångsättningsmedgivande – Sökanden kan yrka att få påbörja vissa anläggningsarbeten trots att tillståndsfrågan inte är avgjord, ett så kallat igångsättningsmedgivande.

Det är viktigt att skälen för att få igångsättningsmedgivande redovisas, liksom vilka åtgärder som avses vidtas med stöd av igångsättningsmedgivandet. Ett igångsättningsmedgivande får endast meddelas under särskilda förutsättningar. Det kan tidigast meddelas efter att ärendet är komplett, varit kungjort och synpunkter inkommit.

Verksamhetskoder m.m.

- verksamhetskod i miljöprövningsförordningen (2013:251). Kom ihåg att ange för såväl huvudverksamheten och eventuellt kringverksamheter inklusive de med beteckningen C,
- ange om verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250), en så kallad IED-anläggning. Om det är flera IED-verksamheter som berörs ska den framgå vilken verksamhet som är huvudverksamhet och vilka som är sidoverksamhet,
- ange om verksamheten omfattas av lag (1999:381) om åtgärder att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen),
- ange om verksamheten berörs av 11 kapitlet miljöbalken om vattenverksamhet till exempel uttag av vatten för bevattnings.

Regler som gäller vissa verksamheter

Utöver hänsynsreglerna finns branschspecifika förordningar och föreskrifter till exempel:

- Industriutsläppsförordningen (2013:250). Om anläggningen är en så kallad IED-anläggning ska ansökan innehålla en redogörelse för hur berörda offentliggjorda BAT-slutsatser och BREF-dokument uppfylls. Om verksamheten omfattar flera olika typer av verksamheter som omfattas av IED ska det framgå vilken som utgör huvudverksamhet och vilken eller vilka som utgör sidoverksamhet. Omfattas verksamheten av någon horisontell BREF ska även detta redovisas.
- I de fall en godtagen statusrapport för aktuell IED-verksamhet saknas ska en statusrapport bifogas ansökan. Statusrapport krävs dock inte om risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom det område verksamheten bedrivs eller avses bedrivas. Om statusrapport inte redovisas ska underlag och de beslut som fattats i denna fråga bifogas.
- Sevesolagstiftningen är regler om allvarliga kemikalieolyckor. Se närmare på portalen www.seveso.se. För verksamheter som omfattas av den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport lämnas in som en del i ansökan om tillstånd för verksamheten.
- Om verksamheten berörs av någon speciallagstiftning som regleras i förordning eller föreskrift som är fattade med stöd av miljöbalken ska det anges. Även allmänna råd utfärdade med stöd av miljöbalken bör redovisas. På Naturvårdsverkets hemsida (www.naturvardsverket.se, sök TOFR) finns en förteckning över gällande författningar, föreskrifter och allmänna råd.
- Om anläggningen berörs av handel med utsläppsrätter, måste information om detta lämnas i ansökan.

Gällande beslut enligt miljöskyddslagen/miljöbalken och andra lagar

- redovisa vilka beslut och villkor som eventuellt gäller för befintlig verksamhet (bifoga gärna en kopia med gällande villkor i en bilaga).

Lokalisering

- motivering av vald plats utifrån MKB:ns lokaliseringsutredning ska alltid finnas för verksamheter som medför betydande miljöpåverkan,
- markera den aktuella fastigheten och platsen för verksamheten på karta. Ange koordinater enligt SWEREF 99 TM,
- beskriv planförhållanden, områdesbestämmelser, skyddsvärda objekt i närområdet,
- redovisa avståndet till närmaste enstaka bostadshus samt samlad bebyggelse (från ytterkant av anläggningen),
- ange om verksamheten berörs av strandskyddsdispens enligt 7 kapitlet miljöbalken.

Teknisk beskrivning

- nuvarande förhållanden,
- ritningar och tekniska beskrivningar av processer,
- beskrivning av bästa möjliga teknik, se 2 kapitlet 3 § miljöbalken
- beskrivning av reningsutrustningar, flöden, reningseffekter, utsläppsnivåer,
- om BREF-dokument finns publicerade; beskrivning av bästa tillgängliga teknik (BAT)
- en översiktlig beskrivning av de störningar som kommer att ske till omgivningarna i form av exempelvis utsläpp till luft och vatten, buller och lukt,
- förslag till skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att förebygga eller avhjälpa olägenheter från verksamheten,
- åtgärder för att förebygga uppkomsten och minska mängden avfall
- förvaringsplatser för kemiska produkter och avfall,
- situationsplan över området med översiktlig information om dagvattenhantering

Råvaror och kemikalier

- förbrukning av råvaror, andra insatsvaror och ämnen,
- ämnen som utpekats som särskilt farliga (utfasnings- eller riskminskningsämnen) enligt de nationella miljömålen (se www.kemi.se),
- berörs företaget av REACH-lagstiftningen och i så fall hur, se vidare www.kemi.se,
- förteckning över typ och mängd aktuella säkerhetsdatablad – bör inte vara äldre än tre år.

Effekter av eventuella olyckor

- beskrivning av identifierade risker för olyckor och åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka skador eller olägenheter till följd av olyckor,
- i de fall verksamheten omfattas av högre kravnivån i lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381, den så kallade Sevesolagen) ska en säkerhetsrapport ingå i ansökan.

Ekonomisk säkerhet

- för vissa verksamheter krävs det att det ställs en ekonomisk säkerhet för att verksamheten ska få drivas till exempel tåcker, vissa avfallsanläggningar samt vindkraftverk. Om så är fallet ska en redovisning av vilken storlek på säkerhet som verksamhetsutövaren bedömer som lämplig ingå i ansökan.
Säkerheten ska motsvara kostnaderna för en framtida efterbehandling och andra återställningsåtgärder.

Egenkontroll

- förslag till hur verksamheten ska övervakas och kontrolleras, se vidare bland annat egenkontrollförordningen (1998:901).

De allmänna hänsynsreglerna

- en redovisning av hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kapitlet miljöbalken uppfylls, det som vanligen benämns bevisbörderegeln, kunskapskravet, försiktighetsprincipen, lokaliseringsprincipen, hushållnings- och kretsloppsprincipen, produktvalsprincipen, efterbehandlingskyldigheten samt eventuellt skälighetsregeln.

Redovisning av samråd

- en redovisning av hur samrådsprocessen har genomförts, vilka synpunkter som framkommit och hur dessa har beaktats,
- om länsstyrelsen fattat ett beslut om betydande miljöpåverkan ska en kopia på beslutet bifogas.

Miljökonsekvensbeskrivning

se avsnitt 3.2

En icke-teknisk sammanfattning av innehållet i ansökan

Underskrift

- ansökan ska undertecknas av behörig firmatecknare för verksamheten

3.2 Upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen

Syftet med en MKB är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, dels på annan hushållning med material, råvaror och energi. MKB:n ska utgöra en samlad bedömning av effekter på människors hälsa och miljön. För att kunna bedöma om föreslagna tekniska lösningar och skyddsåtgärder etcetera är tekniskt möjliga, miljömässigt motiverade och ekonomiskt rimliga, är det viktigt att underlaget är tillräckligt detaljerat.

För verksamheter som antas medföra betydande miljöpåverkan antingen på grund av 3 § förordningen om MKB eller på grund av ett beslut från länsstyrelsen krävs alltid att MKB:n innehåller det som anges i 6 kapitlet 7 § miljöbalken. För övriga verksamheter ska MKB:n innehålla de relevanta delar av 6 kapitlet 7 § miljöbalken, som behövs för att uppfylla syftet med MKB:n enligt 6 kapitlet 3 § miljöbalken.

Se listan som en checklista. MKB:s omfattning ska anpassas till verksamhetens art och omfattning. Punkter kan både behöva läggas till och dras ifrån. Det finns även speciella checklistor för vissa verksamheter såsom täkter, vindkraft och biogas.

Administrativa uppgifter

- namn, adress, telefon, e-post, organisationsnummer.

Verksamhetens utformning och omfattning

- kort orientering om vad ansökan avser,
- beskrivning av befintliga och tillkommande av produktionsprocesser,
- hantering av råvaror, produkter och kemikalier.

Miljömål

- kopplingen till de miljömål som är aktuella för verksamheten, det vill säga verksamhetens inverkan på möjligheten att uppfylla de regionala och nationella miljömålen samt även lokala miljömål, om sådana finns framtagna.

Miljö kvalitetsnormer

- ange om verksamheten berörs av någon miljö kvalitetsnorm som regleras i en förordning fattad med stöd av 5 kapitlet miljöbalken. Ange vilken/vilka som är aktuella. Se förteckning över förordningar på Naturvårdsverkets hemsida, sök TOFR.
- aktuell vattenrecipients vattenstatus enligt kvalitetskrav i form av miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster inom Västerhavets vattendistrikt (2009:533). Se vidare information på www.vattenmyndigheterna.se och www.viss.lansstyrelsen.se.

Redovisning av alternativa platser för lokalisering och alternativ utformning

För verksamheter som antas medföra betydande miljöpåverkan ska alltid alternativa lokaliseringar redovisas. För övriga verksamheter ska MKB innehålla de uppgifter som behövs utifrån verksamhetens art avseende:

- undersökta lokaliseringsalternativ,

- nollalternativ, det vill säga en beskrivning av konsekvenserna om verksamheten inte kommer till stånd,
- motivering till valt alternativ och jämförelse mellan alternativa lägen. Om det är uppenbart att alternativ plats inte är aktuell ska motivet till detta redovisas (till exempel ägarförhållande av mark, samlokalisering med befintlig produktion etcetera.),
- alternativa utformningar kan till exempel vara en ändrad process som inte genererar utsläpp, införande av egen reningsutrustning som alternativ till det kommunala reningsverket

Omgivningsbeskrivning

- nuvarande markanvändning och gällande planförhållanden – detaljplan med planbestämmelser, översiktsplan med kommentarer. Kommunerna har ofta sina översiktsplaner på nätet – se aktuell kommuns hemsida,
- övriga planer/områdesbestämmelser som berör området till exempel vindbruksplan, skyddsområde för vattenuttag etcetera,
- landskap och kulturmiljö i allmänhet samt områden av speciellt intresse för naturvård, friluftsliv, kulturmiljö, Natura 2000 med mera samt avstånd till dessa. Här är det viktigt att inte bara se till närheten till platsen för verksamheten utan även till exempel utsläppspunkt till recipient. Se vidare på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland och vidare till GIS- och kartfunktionen,
- berörd befolkning. Situationsplan (karta) med tillhörande beskrivning av avstånd till närmaste permanenta och/eller fritidsbostäder (inklusive fastighetsbeteckningar) och sammanhängande bebyggelse, skolor, daghem, vårdinrättningar och liknande (riktlinjer för skyddsavstånd för olika verksamheter anges i Boverkets allmänna råd 1995:5 *Bättre plats för arbete*),
- yt- och grundvattenförekomster,
- geologi/hydrogeologi.

Effekter och konsekvenser av utsläpp till luft, mark och vatten

- typ, halter och mängder av föroreningar,
- recipientundersökningar i sjöar, hav, luft och mark,
- konsekvenser av utsläppen relaterat till befintliga förhållandena, till exempel bakgrundshalter i recipienten,
- vid avledning till kommunalt avloppsreningsverk – en beskrivning av verksamhetens påverkan på reningsverkets funktion och slamkvalitet,
- gällande miljökvalitetsnormer och uppgifter om det finns risk för överskridande på grund av verksamheten,
- eventuella luktstörningar och tänkbara åtgärder för att minska dem,
- planerade skyddsåtgärder,
- miljö- och hälsoeffekter av utsläppen. För hälsoeffekter, se till exempel Socialstyrelsens Miljöhälsorapport 2009, www.socialstyrelsen.se.

Hushållning med energi, mark och vatten samt andra resurser

- grundläggande kartläggning och analys av energianvändningen samt åtgärder för energieffektivisering, se vidare Energimyndighetens hemsida www.energimyndigheten.se till exempel *Handbok för kartläggning och analys av energianvändningen*,
- möjlighet att använda spillvärme och övergå till förnybara energikällor om fossila används,
- fördelning av den totala energiförbrukningen på olika sorters verksamhet uppdelat på el- och värmeförbrukning inklusive mängd och typ av bränsle. Nyckeltal (till exempel kWh/tillverkad enhet, kWh/produkt, kWh/råvara, kWh/m², kWh/år),
- åtgärder för en förbättrad resurshushållning, till exempel vattenbesparingsåtgärder, återvinning med mera,
- råvaruförbrukning,
- avfallshantering - återanvändning, materialåtervinning, energiutvinning, deponering med mera.

Förorenade områden

- finns det misstanke om att mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar kan vara förorenade?
- har miljöundersökningar genomförts i anknytning till verksamheten (till exempel MIFO, fas 1 och 2)? Kontrollera om fastigheten finns registrerad i länsstyrelsens databas EBH-stödet (tidigare kallad MIFO-databasen). Det går att ta fram vissa uppgifter via länsstyrelsens hemsida, annars får man kontakta länsstyrelsen och fråga efter EBH-handläggare,
- har någon del av fastigheten tidigare sanerats?
- åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka skador eller olägenheter när verksamheten upphör och att återställa platsen för verksamheten i ett tillfredsställande skick,
- om anläggningen är en så kallad IED-anläggning och omfattas av krav på statusrapport kan förmodligen vissa utredningar samordnas.

Buller

- bullerstörningar från verksamheten och konsekvenser för omgivningen,
- samverkan med buller från andra källor, till exempel andra industrier, väg/järnväg med mera. För trafikräkning se vidare Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se under trafikflöden,
- källstyrkor från hela anläggningen och dimensionerande bullerkällor redovisas genom mätning om buller utgör ett problem,
- ekvivalentnivåer redovisas för omgivande områden,
- planerade skyddsåtgärder, kostnader och tidsplan.

Transporter

- miljöeffekter av transporterna (utsläpp, buller med mera) samt konsekvenser för omgivningen,
- Uppgifter om trafikmängder på anslutande vägar, info kan hämtas från Trafikverkets hemsida, se ovan,
- planerade skyddsåtgärder

Driftstörningar och risk för olyckor till exempel haveri, brand och dylikt

- sammanfattning och ställningstagande till resultaten av genomförda riskanalyser,
- effekter och konsekvenser vid driftstörningar och eventuella olyckor på platsen till exempel bräddningar, haveri, brand,
- genomförda och planerade riskreducerande åtgärder och rutiner,
- för Sevesoanläggningar gäller speciell lagstiftning med mera.

En icke-teknisk sammanfattning av innehållet i MKB:n

3.3 Bilagor som bör medfölja ansökan och MKB:n

1. Situationsplan.
2. Gällande detaljplan/områdesplan med planbestämmelser.
3. Ritningar där följande markeras:
 - Utsläppspunkter till luft (energi och processer)
 - Utsläppspunkter till vatten (processavloppsvatten, dagvatten, kylvatten, sanitärt avloppsvatten)
 - Förvaringsplats för råvaror och kemikalier samt farligt avfall
 - Transportvägar
4. Samtliga säkerhetsdatablad för de kemikalier som förekommer i verksamheten. Observera att dessa inte bör vara äldre än tre år.

4. Miljöprövningsdelegationens handläggning av tillståndsärenden

I detta kapitel redovisas endast de olika stegen för ett ärende där miljöprövningsdelegationen (MPD) vid länsstyrelsen är beslutande, ansökningar avseende så kallade B-verksamheter. För ansökningar avseende så kallade A-verksamheter, som handläggs av Mark- och miljödomstolen, är ärendegången likartad. För närmare information kring handläggningen av A-verksamheter – kontakta Mark- och miljödomstolen.

MPD har ansvaret för beredningen av ansökningsärendet. Det praktiska arbetet med att begära kompletteringar, ta emot yttranden med mera sköts inom länsstyrelsens miljövårdsenhet.

4.1 Komplettering av ansökan

När ansökan kommit in skickar MPD ansökan till kommunens miljönämnd för att utröna behovet av eventuell komplettering (så kallad kompletteringsrunda). Ibland kan det vara aktuellt att skicka ansökan även till andra myndigheter, både kommunala och statliga. Samtidigt gör länsstyrelsens miljövårdsenhet en bedömning av behovet av kompletteringar efter att ha hört andra berörda enheter och funktioner inom myndigheten, till exempel naturvårdsenheten och kulturmiljöfunktionen.

Om det behövs kan MPD begära att verksamhetsutövaren kompletterar handlingarna. Detta kan ske genom en begäran eller ett så kallat föreläggande.

4.2 Remiss och kungörelse

När ansökan är komplett begär MPD in yttranden från olika remissinstanser. Ansökan remitteras alltid till kommunens nämnd för miljöfrågor. Beroende på ärendets karaktär och omfattning kan flera remissinstanser förekomma, såväl kommunala som statliga. Ansökningar för Sevesoverksamheter remitteras till exempel till räddningstjänsten i kommunen och om verksamheten omfattas av den högre kravnivån även till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Arbetsmiljöverket. I prövningsorganisationen, där MPD har en självständig roll, ses även länsstyrelsen som en remissinstans, som lämnar ett yttrande precis som övriga myndigheter.

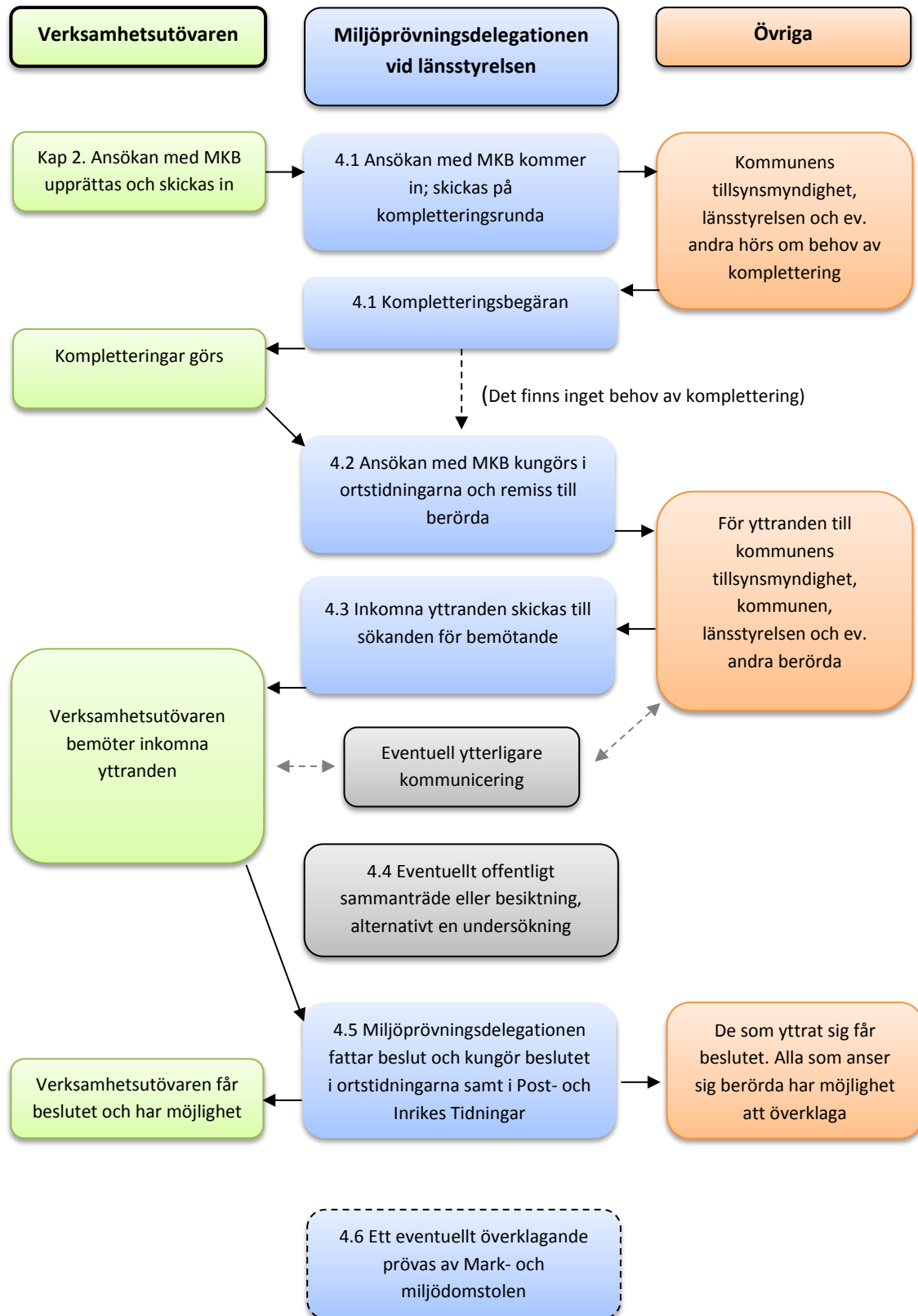
Samtidigt kungörs det i lokalpressen att ansökan med MKB inkommit. I kungörelser ska det bland annat framgå var handlingarna finns tillgängliga och senaste datum för att lämna synpunkter. Annonseringen betalas av sökanden. Faktureringsadress ska därför alltid anges i ansökan.

En aktförvarare utses (oftast på miljöförvaltningen i den kommun där verksamheten ska bedrivas). Hos aktförvararen finns ansökan och övriga handlingar i ärendet tillgängliga under expeditionstid. Handlingarna finns också tillgängliga hos länsstyrelsen.

De remissinstanser och sakägare som har något att invända eller framföra skriver till MPD. Det bör observeras att det inte räcker med att man framfört skriftliga eller muntliga synpunkter under samrådsprocessen eller i ett eventuellt planärende. Det man vill ha sagt måste upprepas i tillståndsärendet.

4.3 Yttranden inkommer och bemöts

Yttranden från berörda myndigheter och övriga ska ha kommit in till MPD inom den tid som angivits i kungörelsen, vanligtvis inom 3 – 6 veckor. De synpunkter på den sökta verksamheten som kommer in till MPD sänds för yttrande till verksamhetsutövaren, som har möjlighet att bemöta vad som framförts.

Figur 2 En översiktlig beskrivning av handläggningen av tillståndsärenden hos miljöprövningsdelegationen, ärenden avseende B-verksamheter.

4.4 Offentligt sammanträde, besiktning och undersökning

I undantagsfall kan det hållas ett offentligt sammanträde i ärendet. Tid och plats för sammanträdet kungörs i lokalpressen eller delges berörda på annat sätt. Vid sammanträdet finns möjlighet för den som känner sig berörd att till MPD muntligt framföra sina synpunkter på ansökan. Det är MPD som kallar till och håller i ett sådant möte. Sammanträdet kan kombineras med en besiktning på platsen.

MPD kan även uppdra åt en eller flera ledamöter att göra en undersökning på platsen för den planerade verksamheten. Parterna ges tillfälle att närvara vid undersökningen. Undersökningen är dock främst till för MPD ska få en fullständig bild av verksamheten.

4.5 Beslut

Miljöprövningsdelegationen fattar beslut i ärendet. Samtidigt tas beslut om huruvida miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven enligt 6 kapitlet miljöbalken. Beslutet kungörs i lokalpressen samt i Post- och Inrikes Tidningar. Annonseringen betalas av sökanden.

4.6 Överklagande

Den som berörs av beslutet (förutom verksamhetsutövaren till exempel närboende och miljöorganisationer) har rätt att senast det datum som anges i beslutet och kungörelsen överklaga beslutet till Mark- och miljödomstolen. Beträffande miljöorganisationer är det enbart ideella föreningar som har till ändamål att tillvarata naturskydds- och miljöintressen som får överklaga beslutet. För att få överklaga ska föreningen uppfylla vissa villkor. Dessa framgår av 16 kapitlet 13 § miljöbalken.

5. Mer information

Boverket <i>Bättre plats för arbete: planering av arbetsområden med hänsyn till miljö, hälsa och säkerhet</i> Serie: Boverkets allmänna råd: 1995:5.	www.boverket.se
BREF-dokument Referensdokument för bästa möjliga teknik för olika branscher (på engelska)	eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/
Energimyndigheten	www.energimyndigheten.se
Falkenbergs kommun	www.falkenberg.se
Halmstads kommun	www.halmstad.se
Havs- och vattenmyndigheten	www.havochvatten.se
Hylte kommun	www.hylte.se
Jordbruksverket Animaliska biproduktsförordningen; spridning av organiska gödselmedel med mera	www.jordbruksverket.se
Kemikalieinspektionen	www.kemi.se
Kungsbacka kommun	www.kungsbacka.se
Lagtexter	www.notisum.se
Laholms kommun	www.laholm.se
Länsstyrelsen i Hallands län	www.lansstyrelsen.se/halland
Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt	www.vanersborgstingsratt.domstol.se
Mark- och miljööverdomstolen Vägledande domar mm	www.markochmiljooverdomstolen.se
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap Sevesolagstiftning med mera	www.msb.se
Miljömålsportalen	www.miljomal.nu
Miljösamverkan Halland	www.regionhalland.se/miljosamverkan
Miljösamverkan Sverige Bland annat information om samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken	www.miljosamverkansverige.se

Naturvårdsverket. ger ut så kallade Branschfaktablad och Allmänna Råd för olika verksamhetstyper. Information om IED TOFR	www.naturvardsverket.se
Seveso är en samlingsplats för information om Seveso-lagstiftningen i Sverige. Myndigheterna som står bakom webbplatsen är Arbetsmiljöverket, Naturvårdsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	www.seveso.se
Skogsstyrelsen	www.skogsstyrelsen.se
Socialstyrelsen	www.socialstyrelsen.se
Statens Geotekniska institut (SGI)	www.swedgeo.se
Tillsyns- och föreskriftsrådet Sammanställningar av lagstiftning med mera. Webbsidan ligger numera under Naturvårdsverket.	www.tofr.info alternativt www.naturvardsverket.se (sök på Tillsyns- och föreskriftsrådet alternativt TOFR)
Trafikverket Trafikstatistik med mera	www.trafikverket.se
Varbergs kommun	www2.varberg.se
Vatteninformationssystem, VISS	www.viss.lansstyrelsen.se/
Vattenmyndigheterna de fem vattenmyndigheternas sida	www.vattenmyndigheterna.se

Adresser

Länsstyrelsen

Postadress: Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad

Besöksadress: Slottsgatan 2, Halmstad

Telefon: 010 – 224 30 00

E-post: halland@lansstyrelsen.se

Miljöprövningsdelegationen anträffs under länsstyrelsens adress

Mark- och miljödomstolen

Postadress: Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, Box 1070, 462 28 Vänersborg

Besöksadress: Hamngatan 6, Vänersborg

Telefon: 0521 – 27 02 00

E-post: mmd.vanersborg@dom.se

Bilaga 1

Förslag till informationsblad till berörda under samrådsskedet

Ett informationsblad bör innehålla de följande uppgifter som anges nedan. Det är också bra om man har möjlighet att lägga ut information på företagets hemsida. Glöm inte att hänvisa till detta i informationsbladet.

Uppgifter om företaget

Ange adress, telefonnummer, kontaktperson med mera, som de berörda behöver känna till.

Planerad verksamhet

Här ges en kort beskrivning av befintlig och planerad verksamhets omfattning. Nämn något om transporter till och från verksamheten, eventuell ökning, vägval etcetera.

Förslag till lokalisering

Här ges en presentation av vilka alternativa lokaliseringar som är aktuella. Bifoga gärna en kartskiss på baksidan av detta blad.

Förutsedd miljöpåverkan

Ange de miljöeffekter som bedöms uppkomma avseende utsläpp till luft och vatten, buller, lukt, avfall med mera.

Verksamheten kommer att tillståndsprövas enligt miljöbalken.

Den verksamhet som vi planerar är tillståndspliktig enligt miljöbalken. Prövningen omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka kommande beslut. Denna information är ett led i samrådsprocessen. Det ska genomföras innan ansökan upprättas och ges in till miljöprövningsdelegationen eller Mark- och miljödomstolen. Sökanden ska lämna upplysningar till de berörda så att de ges möjlighet att fråga och lämna synpunkter. Den här informationsskriften är avsedd att tillgodose upplysningsskyldigheten.

Välj ett av nedanstående alternativ

Alt 1: Om Du vill ha ytterligare information och tillfälle att ställa frågor och framföra synpunkter är Du välkommen att ta kontakt med NN på telefon XXXX senast den XXXX. Du är också välkommen att lämna allmänna upplysningar om sådant som vi bör känna till i vår fortsatta planering. Du kan också skicka in dina synpunkter till oss på adressen, eller mejla på adressen xxx@xx

De ska vara oss tillhanda senast den

Alt 2. Vi kommer att ha ett samrådsmöte kl.....deni.....

Du är välkommen till mötet för att få ytterligare information och tillfälle att framföra synpunkter, förslag och invändningar. Du är också välkommen att lämna allmänna upplysningar om sådant som vi bör känna till i vår fortsatta planering. Har du inte möjlighet att närvara vid mötet så kan du lämna dina synpunkter till NN på telefon XXXX senast den XXXX . Du kan också skicka in dina synpunkter till oss på adressen eller mejla på adressen xxx@xx .De ska vara oss tillhanda senast den

Hur går tillståndsprovning till? (denna info bör alltid vara med)

För dig som är berörd av verksamheten är det viktigt att känna till hur tillståndsprovningen enligt miljöbalken går till i fortsättningen. Här ges en kortfattad sammanfattning. För utförligare information kontakta länsstyrelsen (alternativt se www.lansstyrelsen.se/halland, sök på rapporten *Att söka tillstånd*). Det är den fristående provningsinstansen miljöprovningsdelegationen vid länsstyrelsen som bereder ärendet då ansökan kommer in.

- Efter att samråd genomförts upprättar sökanden en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som tillsammans med ansökan lämnas in till miljöprovningsdelegationen vid länsstyrelsen.
- Vid behov åläggs sökanden att komplettera ansökan.
- Ansökan kungörs i ortspresen och allmänheten ges tillfälle att yttra sig till miljöprovningsdelegationen vid länsstyrelsen. Om du har synpunkter är det viktigt att du skriftligen skickar in dina synpunkter i detta skede. Det räcker inte med att du har lämnat synpunkter till sökanden i samrådsskedet!
- Miljöprovningsdelegationen vid länsstyrelsen begär också in yttranden från kommunens miljönämnd, länsstyrelsens miljövårdsenhet med flera.
- Inkomna yttranden granskas och sökanden ges möjlighet att bemöta dem.
- Miljöprovningsdelegationen vid länsstyrelsen fattar beslut. Detta kungörs i ortspresen.
- Om tillstånd ges kan beslutet överklagas av grannar och andra berörda. Överklagande avgörs av Mark- och miljödomstolen

>>Infoga kartskiss <<